

VENDIM
Nr. 47, datë 11.6.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Elsa Toska	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Ilir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, më datë 11.6.2024 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 64 (A) 2023, të Regjistrisë Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: ARLINDA MULGECI

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

DREJTORIA E PËRGJITHSHME E DOGANAVE, përfaqësuar nga drejtori i përgjithshëm Genti Gazheli.

MINISTRIA E FINANCAVE, përfaqësuar nga sekretarja e përgjithshme Risena Xhaja.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-3297(279), datë 12.9.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Dërgimi i çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 17, pika 2, 18, pika 1, 33, pika 1, 41, pikat 1 dhe 2, 42, 131, pika 1, shkronja “P”, 134, dhe 142, pika 1, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6, pika 1 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Fiona Papajorgji, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuësës, e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjekteve të interesuara, Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave (*DPD*) dhe Ministrisë së Financave (*MF*), që kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuësja Arlinda Mulgeci (*kërkuësja*) ka qenë punonjëse në DPD nga viti 2003 deri në vitin 2013 në pozicione të ndryshme, së fundmi me detyrë zëvendësdyrektore e përgjithshme e Departamentit të Teknologjisë dhe Informacionit. Me shkresën e datës 16.12.2013, drejtori i përgjithshëm i DPD-së, për arsye të ristrukturimit të këtij institucioni, i ka propozuar ministrit të Financave lirin nga detyra të kërkuësës, propozim i cili është miratuar me shkresën e datës 19.12.2013 të ministrit të Financave. Në vijim, me vendimin nr. 22910/4, datë 31.12.2013, drejtori i përgjithshëm i DPD-së ka vendosur

zgjidhjen e marrëdhënies së punës midis kërkuesses dhe DPD-së, përfundimin e kësaj marrëdhënieje më datë 31.12.2013, pagimin ndaj saj të detyrimeve financiare që kishin të bënin me vjetërsinë në punë, afatin e njoftimit, si dhe ditët e pakryera të lejes vjetore për vitin 2013, në përputhje me nenet 143 dhe 154 të Kodit të Punës.

2. Më datë 4.2.2014, kërkuësja ka paraqitur kërkesëpadi në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, duke kërkuar anulimin e vendimit nr. 22910/4, datë 31.12.2013 të DPD-së për zgjidhjen e kontratës së punës, detyrimin e punëdhënësit të paditur për ta dëmshpërblyer për zgjidhjen e menjëhershme e të pajustificuar të kontratës së punës, për afatin e njoftimit, vjetërsinë në punë, lejen vjetore të pakryer, si dhe kthimin në vendin e mëparshëm të punës.

3. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë, me vendimin nr. 3148, datë 12.6.2014, ka vendosur rrëzimin e kërkesëpadisë si të pabazuar në ligj dhe në prova. Ajo gjykatë ka vlerësuar si të pabazuar pretendimet e kërkuesses për anulimin e vendimit të drejtorit të përgjithshëm të DPD-së, me arsyetimin se, referuar edhe vendimit unifikues nr. 7, datë 1.6.2011 të Gjykatës së Lartë, ky vendim nuk është akt administrativ, por shfaqje e vullnetit të administratës publike me cilësinë e punëdhënësit për zgjidhjen e kontratës së punës, për të cilën mund të kërkohej rregullimi i pasojave. I pabazuar është gjetur edhe pretendimi për kthimin në vendin e mëparshëm të punës, duke arsyetuar gjykata se e drejta e rikthimit në punë, bazuar në vendimet unifikuese nr. 8, datë 12.9.2007 dhe nr. 31, datë 14.4.2003 të Gjykatës së Lartë nuk gëzon mbrojtje ligjore. Për sa i përket rregullimit të pasojave nga zgjidhja e kontratës së punës, gjykata është shprehur se në rastin konkret ligji i zbatueshëm është Kodi i Punës, referuar të cilit jemi përpara zgjidhjes së rregullt të kontratës së punës me afat të pacaktuar nga ana e punëdhënësit, nëse plotësohen dy kërkesa: i) respektimi i procedurës së zgjidhjes së kontratës së punës sipas nenit 144 të Kodit të Punës; ii) respektimi i afatit të njoftimit për zgjidhjen e kontratës së punës sipas nenit 143 të po këtij kodi. Për procedurën e zgjidhjes së kontratës së punës, gjykata ka konstatuar se paditësja (kërkuësja) nuk ka ngritur pretendime, në këtë mënyrë kjo procedurë në rastin konkret është respektuar. Ndërsa për afatin e njoftimit për zgjidhjen e kontratës së punës, gjykata ka evidentuar se ky afat në rastin konkret ka qenë 3 muaj, afat i cili është respektuar në rrethanat kur, referuar shkresës nr. 2765, datë 31.1.2014, të Drejtorisë së Financës pranë DPD-së, rezulton se paditëses (kërkuesses) i është paguar paga për afatin e njoftimit, shpërblimi për vjetërsinë në punë dhe leja vjetore e pakryer për vitin 2013. Për rrjedhojë, sipas gjykatës, zgjidhja e kontratës së punës nga punëdhënësi është kryer në përputhje me rregullat e parashikuara në Kodin e Punës për zgjidhjen normale të kontratës së punës me afat të pacaktuar, ndaj paditësja (kërkuësja) nuk gëzon të drejtën e pretenduar të dëmshpërblimit. Kundër këtij vendimi ka paraqitur ankim kërkuësja.

4. Me vendimin nr. 286, datë 18.2.2016, Gjykata Administrative e Apelit ka vendosur ndryshimin e vendimit të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, pranimin e pjesës së padisë, duke detyruar palët e paditura që ta dëmshpërblejnë kërkuessen me 12 paga mujore për shkak të zgjidhjes së menjëhershme për shkaqe të pajustificuara të kontratës së punës. Edhe gjykata e apelit ka arritur në të njëjtin përfundim në lidhje me ligjin e zbatueshëm në rastin konkret, që, sipas saj, referuar interpretimit unifikues të Gjykatës së Lartë në vendimin nr. 19, datë 15.11.2007 (*vendimi unifikues nr. 19/2007*), kontrata e punës është zgjidhur nga punëdhënësi i paditur në kundërshtim me parashikimet e Kodit të Punës, në mosrespektim të afatit 3-mujor të njoftimit, ndaj cilësohet si e menjëhershme. Po sipas gjykatës së apelit, duke qenë se nga të dyja palët ndërgjyqëse është pranuar se kërkuësja është paguar për afatin e njoftimit me 3 paga mujore, shpërblimin për vjetërsinë në punë, si dhe për lejen vjetore të vitit 2013, kërkimet për këto pretendime janë vlerësuar të pabazuara. Në lidhje me shkaqet e zgjidhjes së kontratës së punës, gjykata, bazuar në nenin 153 të Kodit të Punës, ka vlerësuar se riorganizimi strukturor i palës së paditur dhe shkurtimi i funksionit organik nuk përbëjnë shkak të justifikuar për zgjidhjen e menjëhershme të kontratës së punës. Për këtë arsye, bazuar në nenin 155 të Kodit të Punës, paditësja (kërkuësja) gëzon të drejtën e dëmshpërblimit për zgjidhjen e menjëhershme të pajustificuar të kontratës së punës. Kundër këtij vendimi kanë ushtruar rekurs DPD-ja dhe MF-ja, ndërsa kërkuësja ka paraqitur kundërrkurs.

5. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-3297(279), datë 12.9.2023, ka vendosur prishjen e vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit dhe lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, duke arsyetuar se qëndrimi i mbajtur nga gjykata e apelit është i gabuar dhe nuk përputhet me parashikimet e ligjit material. Sipas atij kolegji, në zgjidhjen normale të kontratës së punës, punëdhënësi është i detyruar të zbatojë nenin 144 të Kodit të Punës, i cili lidhet edhe me respektimin e afatit të njoftimit, sipas nenit 143, pika 1, të këtij kodi. Kërkuesja ka përfituar 3 muaj pagë për efekt të afatit të njoftimit, çka tregon se pala e paditur ka respektuar detyrimin për njoftimin e saj. Në këtë mënyrë, duke respektuar kërkesat e neneve 143, 144 dhe 145 të Kodit të Punës, kontrata e punës konsiderohet e zgjidhur normalisht, në respektim të nenit 141 të Kodit të Punës, referuar kjo edhe në vendimin unifikues nr. 19/2007 të Gjykatës së Lartë. Po sipas Kolegjit Administrativ, me të drejtë, gjykata e shkallës së parë nuk e ka legjitimuar kërkuesen në kërkimin e saj për dëmshpërblimin prej 12 pagash për përfundimin e marrëdhënies së punës, pasi zgjidhja e kontratës së punës nuk është as në kushtet e zgjidhjes së menjëhershme të pajustificueshme, referuar nenit 155 të Kodit të Punës dhe as për motive abuzive, në referim të nenit 146 të këtij kodi.

6. Më datën 28.12.2023 kërkuesja i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual, sipas objektit. Kolegji i Gjykatës, më datë 12.2.2024, bazuar në nenin 21, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

7. Gjykata, duke pasur në vëmendje se Këshilli i Ministrave i ka kaluar MF-së kompetencat e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (*MFE*), emrat ose akronimet e këtyre institucioneve në tekstin e këtij vendimi janë përdorur në përkëmbim respektiv të njëri-tjetrit, duke iu referuar kohës që janë kryer veprime prej tyre.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

8. Kërkuesja, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se i është cenuar *e drejta për proces të rregullt ligjor*, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

8.1 Së drejtës së aksesit dhe asaj për t'u njoftuar, pasi sipas njoftimit të datës 24.7.2023 në faqen zyrtare të Gjykatës së Lartë çështja do të shqyrtohej nga Kolegji Administrativ në dhomë këshillimi më datë 12.9.2023 dhe po në këtë datë është njoftuar edhe shpallja e vendimit, duke mos u respektuar në këtë mënyrë dispozitat e Kodit të Procedurës Civile (*KPC*).

8.2 Parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, pasi Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë nuk ka analizuar kundërrekursin e kërkueses. Gjykata e Lartë i ka vlerësuar të ligjshme pretendimet e parashtruara nga pala e paditur, DPD-ja dhe MF-ja, pa argumentuar për kundërshtimet e paraqitura nga kërkuesja. Në vendimin e Gjykatës së Lartë nuk parashtrohen dhe nuk trajtohen me hollësi argumentet e saj.

8.3 Së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, pasi Gjykata e Lartë ka tejkualuar kufijtë e shqyrtimit të rekursit të përcaktuar në nenin 58, shkronja "a", të ligjit nr. 49, datë 3.5.2012, "Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative", të ndryshuar (*ligji nr. 49/2012*). Ajo nuk e ka shqyrtuar çështjen mbi bazën e shkaqeve të rekursit, por është investuar pa të drejtë tek afati i njoftimit dhe te shkaku i ndërprerjes së marrëdhënies së punës, çka nuk referohet në rekursin e DPD-së. Po kështu, në rekurs, MF-ja nuk ka paraqitur argumente bindëse kundër vendimit të gjykatës së apelit, ndonëse pranon se duhej respektuar afati i njoftimit. Gjykata e Lartë shprehet se rekursi i palëve të paditura ngre shkaqe nga ato të parashikuara në nenin 58 të ligjit nr. 49/2012, pasi gjykata e apelit është në linjë të gabuar arsyetimi, ndërkohë që në rekurse nuk ka analizë për aplikim të gabuar të ligjit material.

8.4 Parimit të sigurisë juridike në drejtim të gjësë së gjykuar (*res judicata*), pasi Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka marrë në shqyrtim dhe ka ndryshuar një vendim i cili kishte mbi 7 vjet që ishte

ekzekutuar vullnetarisht. Gjykata e Lartë nuk ka kompetencë rishikuese ndaj vendimit të apelit, i cili i ka trajtuar problematikat dhe u ka dhënë zgjidhje atyre.

8.5 *Së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm*, pasi nga Gjykata e Lartë nuk është respektuar afati ligjor i gjykimit të çështjes.

8.6 *Parimit të barazisë përpara ligjit*, pasi vendimi i Kolegjit Administrativ nuk ka marrë parasysh jurisprudencën unifikuese të Gjykatës së Lartë, është kontradiktor me vendimmarrjen në raste të ngjashme, duke mbajtur në këtë mënyrë standard të dyfishtë. Për çështje të njëjta ky kolegji ka arritur në konkluzione diametralisht të kundërta, referuar edhe jurisprudencës së të njëjtit kolegji me të njëjtën përbërje, konkretisht në vendimet nr. 00-2023-471(89) datë 22.2.2023, nr. 00-2023-119(22), datë 24.1.2023 dhe nr. 00-2023-1832(287), datë 11.5.2023. Në raste të ngjashme, Gjykata e Lartë nuk ka marrë parasysh rekursin e paraqitura nga administrata publike. Mendimi i pakicës në vendimmarrjen objekt gjykimi është konform jurisprudencës së këtij kolegji.

8.7 *Standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor*, pasi Gjykata e Lartë nuk i ka marrë në shqyrtim dhe nuk i ka vlerësuar shkaqet e rekursit, sipas përcaktimeve në nenin 58 të ligjit nr. 49/2012. Ajo ka vlerësuar se rekursi ngre shkaqe nga ato të përcaktuara në nenin 58 të ligjit nr. 49/2012, pa specifikuar se në cilën pikë të kësaj dispozite e bazon këtë vlerësim. Gjithashtu, Gjykata e Lartë nuk ka kryer kalimin procedural sipas nenit 199 të KPC-së nga MF-ja në MFE. Ajo nuk ka zbatuar vendimin unifikues nr. 19/2007 të Kolegjeve të Bashkuara, i cili është i detyrueshëm për zbatim, duke dhënë një vendim në kundërshtim me të.

9. Subjekti i interesuar, DPD-ja, në mënyrë të përmblodhur, ka prapësuar si vijon:

9.1 Kërkuesja nuk ka *shtruar mjetet juridike efektive* në dispozicion, pasi në vendimin e gjykatës së apelit ajo nuk ka paraqitur rekurs për pjesën e papranuar të padisë, për rrjedhojë nuk legjitimohet t'i drejtohet Gjykatës me pretendimin për mosrespektimin e afateve, sipas nenit 143 të Kodit të Punës.

9.2 Kërkuesja nuk legjitimohet *ratione materiae* në këto drejtime:

9.2.1 Për sa i përket pretendimit për cenimin e *së drejtës së aksesit*, pasi shqyrtimi i çështjes në dhomën e këshillimit nga Gjykata e Lartë është një e drejtë që buron nga neni 61, pika 1, i ligjit nr. 49/2012. Referuar vendimit unifikues nr. 19/2007 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, zgjidhja e kontratës është shprehje e vullnetit të njëres palë dhe e detyrueshme për njoftim palës tjetër. Në kushtet kur gjykatat e faktit kanë pranuar se subjektet e interesuara kanë respektuar afatin e njoftimit, duke e dëshmipërblyer kërkuesen me 3 paga mujore, atëherë kontrata e punës konsiderohet e zgjidhur normalisht. Respektimi i neneve 141, 143 dhe 145 të Kodit të Punës sjell përfundimin në mënyrë të natyrshme të kontratës së punës.

9.2.2 Pretendimet e kërkueses për cenimin e *parimit të barazisë përpara ligjit* dhe *parimit të kontradiktoritetit* nuk janë ngritur në nivel kushtetues, pasi ato lidhen me përmbajtjen e normave ligjore që kanë përcaktuar juridiksionin gjyqësor për shqyrtimin e këtyre lloj çështjeve, si dhe rregullat procedurale të gjykimit në Gjykatën e Lartë. Për më tepër, nën dritën e parimit kushtetues të sanksionuar në nenin 18 të Kushtetues, Gjykata ka pohuar se parimi i barazisë përpara ligjit nuk do të thotë që të ketë zgjidhje të njëjta për individë ose kategori personash që janë në kushte objektivisht të ndryshme.

9.2.3 Pretendimet e kërkueses për cenimin e *parimit të gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj* janë të pabazuara, pasi kanë të bëjnë me vlerësimin e fakteve e rrethanave të çështjes dhe interpretimin e ligjit, çka i përket juridiksionit të gjykatave të zakonshme.

9.2.4 Pretendimi për cenimin e *parimit të sigurisë juridike* është i pabazuar, pasi ndonëse kanë kaluar 7 vjet që kur vendimi është ekzekutuar vullnetarisht nga DPD-ja, kjo e fundit ka ushtruar rekurs, i cili i është njoftuar kërkueses. Në këto kushte, ajo ka qenë në dijeni se procesi vazhdon.

9.2.5 Pretendimet për mënyrën e marrjes së provave dhe zbatimit të ligjit procedural e material, si dhe mosrespektimi i vendimeve unifikuese të Gjykatës së Lartë lidhen me vlerësimin e fakteve dhe të rrethanave të çështjes dhe, si të tilla, nuk mund të merren në shqyrtim.

9.3 Për sa i takon *themelit të kërkesës*, pretendimet e kërkuases për cenimin e *standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor* janë të pabazuara, pasi vendimi i Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë përmban të dhënat e palëve, vendimmarrjet e gjykatës së shkallës së parë dhe të gjykatës së apelit, pretendimet e palëve, ligjin e zbatueshëm, si dhe pjesën arsyetuese ku gjykata mbështet qëndrimin e saj të shprehur në dispozitiv. Vendimi nuk është kontradiktor, alogjik, i pamjaftueshëm ose me kundërthënie, ose në mungesë të elementeve formale të parashikuara nga standardet e vendosura nga jurisprudenca kushtetuese.

10. Subjekti i interesuar, MF-ja, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar si vijon:

10.1 Kërkuësja *nuk ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion*, pasi në asnjë nga ankimet kundër vendimeve të gjykatave nuk ka pretenduar cenimin e ndonjë norme procedurale dhe kjo vlen edhe në lidhje me pretendimin për cenimin e *parimit të sigurisë juridike*, pasi rasti objekt shqyrtimi nuk lidhet me një normë e cila cenon këtë parim.

10.2 Pretendimet e kërkuases për cenimin e *së drejtës së aksesit* janë të pabazuara, pasi shqyrtimi i çështjes në dhomë këshillimi nga Gjykata e Lartë nuk cenon të drejtat e saj. Kjo gjykatë shqyrton ligjshmërinë e vendimmarrjeve të gjykatave më të ulëta.

10.3 Pretendimi për cenimin e *standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor* është i pabazuar, pasi Gjykata e Lartë ka arsyetuar qartë në vendimin e saj, duke argumentuar situatën objekt konflikti gjyqësor. Kërkuësja ka qenë e punësuar pranë DPD-së me kontratë pune me afat të pacaktuar deri në momentin e njoftimit për ristrukturimin dhe shkurtimin e vendit të saj të punës. Proceset e ndryshme dhe dinamike në lidhje me fushën e veprimtarisë që ushtrojnë organet publike diktojnë, herëpashere nevojën e ristrukturimit të tyre, çka e bën ristrukturimin shkak të ligjshëm. Në rastin e kërkuases, shkak i ndërprerjes së marrëdhënieve të saj të punës ka qenë shkurtimi i vendit të punës. Zgjidhja e kontratës së punës për këtë shkak nuk konsiderohet e pajustificuar. Kërkuësja është dëmshpërblyer me 3 paga mujore për afatin e njoftimit, ndërsa kthimi i saj në vendin e punës bie ndesh me vendimet unifikuese nr. 31, datë 14.4.2003, nr. 8 dhe nr. 10, datë 12.9.2007 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë. Vendimet unifikuese e lidhin dëmshpërblimin me pushimin e padrejtë, ndërkohë që kërkuësja është larguar për arsye ristrukturimi. Sipas qëndrimeve të vazhdueshme të Gjykatës së Lartë, respektimi i neneve 141, 143, 144 dhe 145 të Kodit të Punës, si rregull, sjell përfundimin në mënyrë të natyrshme të marrëdhënieve të punës dhe respektimin e të gjitha të drejtave të punëmarrësit, pasi ligji lë në vullnetin e njëanshëm të njëres palë zgjidhjen e tyre, duke respektuar afatet e caktuara.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuases

11. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

12. Kërkuësja legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor të kundërshtuar, ndaj ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtuar.

13. Një kriter tjetër është *shterimi i mjeteve juridike efektive*, i parashikuar nga nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe neni 71/a, pika 1, shkronja “a”, i ligjit nr. 8577/2000, që kërkon shfrytëzimin në rrugë normale të mjeteve juridike efektive, të cilat janë të

përshtatshme, të disponueshme dhe të frytshme për një çështje konkrete. Në jurisprudencën kushtetuese është pohuar se shterimi i mjeteve juridike efektive përbën parakusht që duhet përmbushur nga kërkuesi, i cili përpara se t'i drejtohet Gjykatës duhet të vërtetojë se ka përdorur në formë dhe substancë të gjitha mjetet ligjore të njohura nga ligji dhe të mjaftueshme për të rivendosur të drejtat e shkelura (*shih vendimet nr. 31, datë 29.5.2023; nr. 15, datë 11.3.2021; nr. 38, datë 25.4.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Gjykata vëren se kërkuesja ka pretenduar, ndër të tjera, edhe cenimin e së drejtës për gjykim brenda afatit të arsyeshëm, pasi Gjykata e Lartë nuk ka respektuar afatin e gjykimit të çështjes. Ky pretendim është ngritur për herë të parë në ankimin kushtetues individual, pa u shfrytëzuar mjetet juridike të parashikuara nga nenet 399/1 e vijues të KPC-së, që i garantojnë kërkueses mbrojtjen e së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm. Në këto rrethana, Gjykata vlerëson se në lidhje me të kërkuesja nuk i ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion, ndaj ky pretendim nuk mund të merret në shqyrtim.

15. Po kështu, subjekti i interesuar, DPD-ja, ka pretenduar se kërkuesja nuk ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion, pasi, pas vendimit të gjykatës së apelit, ajo nuk ka paraqitur rekurs për pjesën e papranuar të padisë, për rrjedhojë nuk legjitimohet t'i drejtohet Gjykatës me pretendimin për mosrespektimin e afateve, sipas nenit 143 të Kodit të Punës.

16. Edhe sipas subjektit tjetër të interesuar, MF-së, kërkuesja nuk ka shteruar mjetet juridike efektive përpara se t'i drejtohet Gjykatës, pasi në asnjë nga ankimet kundër vendimeve të gjykatave nuk ka pretenduar cenimin e ndonjë norme procedurale dhe kjo vlen edhe për pretendimin për cenimin e parimit të sigurisë juridike.

17. Gjykata vëren se, ndonëse rekursi në Gjykatën e Lartë është ushtruar nga DPD-ja dhe MF-ja, kërkuesja ka paraqitur kundërrekurs, duke kërkuar lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së apelit dhe duke parashtruar në të edhe pretendimet e saj në lidhje me shkaqet e rekurseve të paraqitura nga subjektet e interesuara. Gjithashtu, pretendimet e saj lidhen me vendimin e Gjykatës së Lartë, prandaj, në këto kushte, Gjykata i vlerëson të pabazuara pretendimet e subjekteve të interesuara, pasi kërkuesja nuk ka më mjete të tjera ankimi ndaj vendimit të kundërshtuar, për rrjedhojë e ka përmbushur kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive në dispozicion.

18. Për sa i takon legjitimitet *ratione temporis*, neni 71/a, pika 1, shkronja "b", i ligjit nr. 8577/2000, parashikon afatin ligjor 4-mujor nga konstatimi i cenimit për paraqitjen e ankimit kushtetues individual. Në rastin konkret, vendimi i kundërshtuar i Gjykatës së Lartë mban datën 12.9.2023, ndërsa ankimi kushtetues individual është paraqitur në Gjykatë, më datë 28.12.2023, për rrjedhojë vlerëson se kërkesa është paraqitur brenda afatit ligjor 4-mujor.

19. Në drejtim të legjitimitet *ratione materiae*, Gjykata vëren se kërkuesja ka pretenduar se vendimi i Gjykatës së Lartë i ka cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të së drejtës së aksesit dhe njoftimit, parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, parimit të sigurisë juridike në drejtim të gjësë së gjykuar (*res judicata*), parimit të barazisë përpara ligjit dhe standardit të arsytimit të vendimit, të cilat hyjnë në juridiksionin e Gjykatës.

20. Në lidhje me cenimin e së drejtës së aksesit dhe së drejtës së njoftimit, kërkuesja ka pretenduar se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, në dhomë këshillimi, ka cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor, pasi ka publikuar vendimin e tij në të njëjtën ditë në të cilën është gjykuar çështja. Subjekti i interesuar, DPD-ja, ka prapësuar se shqyrtimi i çështjes në dhomë këshillimi nga Gjykata e Lartë është një e drejtë që buron nga neni 61, pika 1, i ligjit nr. 49/2012, ndërsa sipas subjektit tjetër të interesuar, MF-së, shqyrtimi i çështjes në dhomë këshillimi nga Gjykata e Lartë nuk cenon të drejtat e kërkueses, pasi kjo gjykatë shqyrton ligjshmërinë e vendimarrjeve të gjykatave më të ulëta.

21. Gjykata vëren se pretendimin për cenimin e së drejtës së aksesit dhe për t'u njoftuar kërkuesja e lidh me faktin e informimit në faqen zyrtare të Gjykatës së Lartë të vendimarrjes së Kolegjit Administrativ. Nisur nga argumentet e paraqitura nga kërkuesja, Gjykata vlerëson se ajo nuk ka

arritur të përcaktojë se si është cenuar në të drejtën e aksesit dhe për t'u njoftuar si rrjedhojë e publikimit të këtij njoftimi. Nga ana tjetër, për sa i përket shqyrtimit të çështjes nga Gjykata e Lartë në dhomë këshillimi, Gjykata vë në dukje se neni 61, pika 1, i ligjit nr. 49/2012 parashikon se gjykimi i rekursit në Kolegjin Administrativ, si rregull, bëhet në dhomë këshillimi. Në këtë këndvështrim, Gjykata çmon se pretendimet e kërkuases për cenimin e së drejtës së aksesit dhe së drejtës për t'u njoftuar nuk janë argumentuar nga pikëpamja kushtetuese dhe nuk do të merren në shqyrtim.

22. Kërkuësja ka pretenduar cenimin e *së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj*, pasi Gjykata e Lartë ka tejkualuar kufijtë e shqyrtimit të rekursit të përcaktuara në nenin 58, shkronja "a", të ligjit nr. 49/2012, sepse nuk e ka shqyrtuar çështjen mbi bazën e shkaqeve të rekursit, por është investuar pa të drejtë tek afati i njoftimit dhe te shkaku i ndërprerjes së marrëdhënies së punës, çka nuk referohet në rekursin e DPD-së. Subjekti i interesuar, DPD-ja, ka prapësuar se pretendimet e kërkuases janë të pabazuara, pasi kanë të bëjnë me vlerësimin e fakteve e të rrethanave të çështjes dhe interpretimin e ligjit, çka i përket juridiksionit të gjykatave të zakonshme.

23. Gjykata konstaton se si në rekursin e DPD-së, ashtu edhe në atë të MF-së, palët kanë prapësuar lidhur me afatin dhe shkaqet e zgjidhjes së marrëdhënies së punës, duke arsyetuar se zgjidhja e kontratës së punës ka ardhur për shkak të ristrukturimit. Këtyre shkaqeve Gjykata e Lartë u ka dhënë përgjigje, duke vepruar në këtë mënyrë brenda rolit dhe funksionit të saj kushtetues për interpretimin e ligjit, prandaj pretendimi i kërkuases për cenimin e *së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj* nuk mund të merret në shqyrtim.

24. Për sa i takon pretendimit të kërkuases se Gjykata e Lartë ka vepruar në *cenim të parimit të sigurisë juridike*, pasi ka marrë në shqyrtim dhe ka ndryshuar një vendim i cili kishte mbi 7 vjet që ishte ekzekutuar vullnetarisht, subjekti i interesuar, DPD-ja, ka prapësuar se pavarësisht kohës së gjatë që ka kaluar për shqyrtimin e çështjes, rekursi është ushtruar në afat dhe i është njoftuar kërkuases. Në këto kushte, kjo e fundit ka qenë në dijeni se procesi ishte ende në gjykim.

25. Gjykata vëren se vendimi i Gjykatës Administrative të Apelit, në pjesën që ka disponuar për detyrimin e palës së paditur për shpërblimin e kërkuases me 12 paga mujore, është i formës së prerë në kuptim të vënies në ekzekutim të tij. Pavarësisht këtij fakti, për sa i përket zgjidhjes në themel të mosmarrëveshjes mes palëve, ai nuk përbën një vendim përfundimtar me fuqinë e gjësë së gjykuar, për sa kohë që palët kanë përdorur mjetet e zakonshme të ankimit (*palët e paditura kanë paraqitur rekurs*). Në këtë pikë, Gjykata rithekson se siguria juridike nënkupton se kur gjykata ka vendosur përfundimisht për një çështje, vendimi i saj nuk duhet të vihet në dyshim. Një vendim përfundimtar i formës së prerë është gjë e gjykuar kur zgjidh mosmarrëveshjen midis palëve në mënyrë përfundimtare (*shih vendimet nr. 55, datë 7.11.2023; nr. 10, datë 13.2.2017; nr. 12, datë 17.3.2014 të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, Gjykata çmon se argumenti i parashtruar nga kërkuësja nuk mund të shërbejë si argument kushtetues në funksion të pretendimit për cenimin e parimit të sigurisë juridike, ndaj ai nuk do të merret në shqyrtim.

26. Gjithashtu, kërkuësja ka pretenduar edhe se Gjykata e Lartë nuk ka realizuar kalimin procedural nga MF-ja në MFE, bazuar në nenin 199 të KPC-së. Në jurisprudencën e saj, Gjykata ka pohuar se moskrijimi i drejtë i ndërgjyqësisë cenon të drejtën për proces të rregullt ligjor në drejtim të parimit të kontradiktoritetit në gjykim dhe barazisë së armëve. Megjithatë, pretendimi për mosformimin e drejtë të ndërgjyqësisë duhet analizuar në aspektin e lidhjes së drejtpërdrejtë që ka ekzistenca e shkeljes ligjore me vetë kërkuësin, si dhe të ndikimit që kjo shkelje mund të ketë sjellë mbi ecurinë e procesit gjyqësor (*shih vendimet nr. 26, datë 9.4.2024; nr. 34, datë 29.5.2015; nr. 13, datë 18.5.2006 të Gjykatës Kushtetuese*). Në rastin konkret, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuases për mosformimin e drejtë të ndërgjyqësisë, nuk është argumentuar nga pikëpamja kushtetuese, në drejtim të evidentimit të ndonjë të drejte kushtetuese të cenuar për këtë shkak ose të pasojave që kjo ka sjellë në procesin në tërësi. Gjykata mban në konsideratë gjithashtu se në thelb bëhet fjalë për të njëjtin person juridik – Ministrinë e Financave e cila ka në varësi të saj DPD-në, ndaj në këtë kuptim ndërgjyqësia rezulton e formuar drejt.

27. Sipas kërkujes, Gjykata e Lartë ka cenuar edhe *parimin e barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit*, pasi nuk ka trajtuar me hollësi argumentet e parashtruara prej saj në kundërrekurs. Subjekti i interesuar, DPD-ja, ka prapësuar se ky pretendim nuk është ngritur në nivel kushtetues, pasi ka të bëjë me përmbajtjen e normave ligjore që kanë përcaktuar juridiksionin gjyqësor për shqyrtimin e këtyre lloj çështjeve, si dhe rregullat procedurale të Gjykatës së Lartë. Ndërkohë, për të njëjtin argument, kërkuësja pretendon edhe cenimin e *standardit të arsytimit të vendimit*. Gjithashtu, sipas saj, ky standard nuk është respektuar, sepse Gjykata e Lartë nuk i ka marrë në shqyrtim dhe nuk i ka vlerësuar shkaqet e rekurseve të paraqitura nga subjektet e interesuara, sipas përcaktimeve në nenin 58 të ligjit nr. 49/2012.

28. Gjykata evidenton se mbi bazën e shkaqeve të ngritura në rekursin e DPD-së dhe MF-së, Gjykata e Lartë i ka marrë ato në shqyrtim, duke arsyetuar se, në thelb, qëndrimi i mbajtur nga Gjykata Administrative e Apelit nuk përputhet me parashikimet e ligjit material (*shih paragrafin 17 të vendimit të Gjykatës së Lartë*). Ndërkohë, fakti se kërkuësja ka paraqitur kundërrekurs pasqyrohet në vendimin e Gjykatës së Lartë (*shih paragrafin 14 të vendimit të Gjykatës së Lartë*), ndërsa pretendimet e ngritura në kundërrekurs kanë marrë përgjigje në analizën që kjo gjykatë u ka bërë vendimmarrjeve të gjykatave më të ulëta. Gjykata vë në dukje se detyrimi për garantimin e standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor nuk nënkupton se kërkohet përgjigje e detajuar për çdo pretendim të palëve ndërgjyqëse, por ai varet nga natyra e vendimit në fjalë. Kur në rekurs janë ngritur pretendime të natyrës kushtetuese, Gjykata e Lartë, bazuar në natyrën e gjykimit kushtetues të kërkesave individuale, si dhe në parimin e subsidiaritetit që udhëheq raportet ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, duhet të investohet në ekzaminimin e tyre dhe të mbajë një qëndrim të shprehur lidhur me to (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 11, datë 16.4.2018; nr. 45, datë 3.7.2017 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë këndvështrim, Gjykata çmon se pretendimet e kërkujeses për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit dhe standardit të arsytimit të vendimit, për shkak të mosdhënies përgjigje argumenteve të parashtruara në kundërrekurs, si dhe të shkaqeve të ngritura në rekurs, janë haptazi të pabazuara.

29. Kërkuësja ka pretenduar edhe *cenimin e parimit të barazisë përpara ligjit*, pasi vendimi objekt kundërshtimi nuk ka marrë parasysh jurisprudencën unifikuese të Gjykatës së Lartë, si dhe është kontradiktor me vendimmarrjen e saj në raste të ngjashme. Për të njëjtin argument kërkuësja pretendon edhe cenimin e *standardit të arsytimit të vendimit*.

30. Gjykata në jurisprudencën e saj, kur kërkuësit kanë pretenduar cenimin e parimit të barazisë përpara ligjit në lidhje me mënyrën se si gjykatat kanë vendosur në raste të ngjashme, ka theksuar se vlerësimi kushtetues i mënyrës së zgjidhjes së çështjeve të ngjashme nga gjykatat e zakonshme bëhet rast pas rasti, duke iu referuar edhe rastit konkret. Fakti që gjykatat e zakonshme kanë vendosur ndryshe në një rast të ngjashëm, në vetvete nuk mund të justifikojë *apriori* pretendimet e individit, pasi mënyra e zgjidhjes së çështjes dhe e zbatimit të ligjit është e drejtë e çdo gjykate, për sa kohë çdo çështje konkrete është specifike dhe ka individualitetin e saj, harmonizuar edhe me rrethanat, faktorë, motive ose prova gjyqësore, të cilat nuk mund të jenë të njëjta (*shih vendimet nr. 19, datë 21.3.2024; nr. 17, datë 23.3.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Gjithashtu, Gjykata rastet e ekzistencës së disa vendimeve gjyqësore të Gjykatës së Lartë, ku ajo është shprehur në mënyrë të ndryshme për interpretimin e ligjit, i ka trajtuar edhe në këndvështrim të parimit të sigurisë juridike duke u shprehur se ky fakt nuk mund të sjellë pritshmëri të ligjshme të kërkuësit për zbatimin e ligjit, në kushtet kur nuk është kryer një interpretim unifikues ose njësesues në lidhje me të (*shih vendimin nr. 4, datë 31.1.2024 të Gjykatës Kushtetuese*).

32. Megjithatë, Gjykata vëren se pretendimi në rastin në shqyrtim nuk varet nga konteksti individual i çështjes ose nga rrethanat, faktorët e provat gjyqësore të saj, por lidhet ekskluzivisht me mënyrën se si Gjykata e Lartë ka interpretuar ligjin, konkretisht nenet 141 dhe 143 të Kodit të Punës në kuptim të respektimit të afatit të njoftimit në rastin e zgjidhjes së kontratës së punës me kohëzgjatje të pacaktuar, kur punëdhënësi paguan paraprakisht pagën korresponduese të këtij afati. Në lidhje me këtë çështje ligjore Gjykata e Lartë është shprehur në vendimin unifikues nr. 19/2007. Gjithashtu, së fundmi,

Gjykata e Lartë, bazuar në rolin e saj si gjykatë ligji, sipas nenit 141 të Kushtetutës, për të njëjtën çështje ligjore ka evidentuar praktika/qëndrime të ndryshme në vendimet e saj, por edhe në interpretimet e gjykatave më të ulëta. Për këtë arsye, me vendimin e datës 26.7.2023, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, pasi ka argumentuar nevojën për njësimin e praktikës gjyqësore në këtë drejtim, ka vendosur kalimin për njësim të çështjes. Ky vendim është publikuar në faqen elektronike të Gjykatës së Lartë.

33. Nisur nga kjo situatë, Gjykata thekson se zbatimi në mënyrë uniforme i ligjit, garantimin e të cilit, në instancë të fundit, Kushtetuta në nenin 141 ia ka ngarkuar në mënyrë të shprehur Gjykatës së Lartë, është një element thelbësor i parimit të barazisë përpara ligjit. Ky i fundit së bashku me parimin e sigurisë juridike ndërlidhen midis tyre me qëllim garantimin e besimit të publikut te sistemi i drejtësisë. Kjo do të thotë se individët kanë pritshmëri të trajtohen në mënyrë të barabartë dhe mund të referohen në vendime gjyqësore të mëparshme për raste të ngjashme, në mënyrë që të parashikojnë efektet juridike të veprimeve ose mosveprimeve të tyre. Prandaj, duke qenë se konteksti i rrethanave konkrete të rastit në shqyrtim lidhet ekskluzivisht me mënyrën e interpretimit të ligjit nga Gjykata e Lartë, Gjykata çmon ta analizojë pretendimin e kërkuar në këndvështrim të *parimit të sigurisë juridike* të lidhur me *parimin e barazisë përpara ligjit*, me qëllim që t'i japë përgjigje pyetjes nëse vendimi unifikuës nr. 19/2007 dhe praktika të tjera të ndryshme të Gjykatës së Lartë përbëjnë bazë për të krijuar pritshmëri të ligjshme për kërkuar në drejtim të parashikueshmërisë, njëtrajtshmërisë, qëndrueshmërisë së zbatimit të ligjit dhe trajtimit të saj në mënyrë të barabartë me individët e tjerë.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e parimit të sigurisë juridike të lidhur me parimin e barazisë përpara ligjit

34. Kërkuarja ka pretenduar se Kolegji Administrativ nuk ka marrë parasysh jurisprudencën unifikuëse të Gjykatës së Lartë. Ai ka arritur në konkluzione diametralisht të kundërta, referuar edhe vetë jurisprudencës së tij, me të njëjtën trup gjyqësor. Në raste të ngjashme, Gjykata e Lartë nuk ka marrë parasysh rekursin e paraqitura nga administrata publike.

35. Subjekti i interesuar, DPD-ja, ka prapësuar se sipas jurisprudencës kushtetuese e drejta për një proces të rregullt ligjor nuk do të thotë që të ketë zgjidhje të njëjta për individë ose kategori personash që janë në kushte objektivisht të ndryshme.

36. Gjykata ka vlerësuar se siguria juridike, mbrojtja e të drejtave të fituara, si dhe e pritshmërive të ligjshme, si standarde kushtetuese të trajtuara vazhdimisht nga jurisprudenca kushtetuese, përbëjnë elemente të parimit të shtetit të së drejtës, të sanksionuara në nenin 4 të Kushtetutës. Parimi i sigurisë juridike nënkupton, ndërmjet të tjerash, garantimin e besueshmërisë së individit të shtetit, institucionet e tij dhe tek aktet që ato nxjerrin (*shih vendimet nr. 17 datë 23.3.2023; nr. 11, datë 16.4.2018 të Gjykatës Kushtetuese*).

37. Po kështu, në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se neni 18 i Kushtetutës parashikon se të gjithë duhet të jenë të barabartë përpara ligjit. Ky parim synon që të gjithë të jenë të barabartë në ligj dhe përpara ligjit, jo vetëm në të drejtat themelore të parashikuara në Kushtetutë, por edhe në të drejtat e tjera ligjore (*shih vendimin nr. 27, datë 29.6.2021 të Gjykatës Kushtetuese*). Kjo do të thotë se barazia në të drejta, mes të tjerash, përcakton edhe detyrimin për vendimmarrje të njëjtë dhe të qëndrueshme në çështje të ngjashme nga gjykatat e zakonshme. Lidhur me këtë, Gjykata ka theksuar se Kushtetuta i ka dhënë Gjykatës së Lartë autoritetin të njësojë ose ndryshojë praktikën gjyqësore për të siguruar uniformitetin e interpretimit të normave ligjore nga ana e gjyqtarëve të zakonshëm, përmes përcaktimit të linjave të interpretimit të cilave gjyqtarët duhet t'u përmbahen. Përfundimet në të cilat arrin Gjykata e Lartë nuk vlejnë vetëm për rastin konkret të zgjidhur prej saj, por për të gjitha rastet e ngjashme për gjykatat e tjera ose vetë kolegjet e asaj gjykate (*shih vendimet nr. 14 datë 21.3.2023; nr. 47, datë 3.7.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

38. Për sa u përket vendimeve kontradiktore midis gjykatave të të njëjtit nivel, veçanërisht atyre të Gjykatës së Lartë, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut është shprehur se vazhdimësia e vendimeve gjyqësore kontradiktore mund të krijojë një gjendje pasigurie juridike që mund të ulë besimin e publikut në sistemin gjyqësor, ndërkohë që një besim i tillë është padyshim një nga elementet

thelbësore të shtetit të së drejtës. Megjithatë, thjesht fakti që ekziston një konflikt në praktikën e gjykatave nuk është i mjaftueshëm në vetvete për të konstatuar shkelje të parimit të sigurisë juridike. Kur evidentohen zgjidhje të ndryshme të çështjeve gjyqësore të njëjta, në parim, ato duhet të ndiqen nga unifikimi dhe harmonizimi i praktikës, nëpërmjet mekanizmave të ngritur për këtë qëllim, kryesisht nga Gjykata e Lartë (*shih Nejdet Şahin dhe Perihan Şahin kundër Turqisë, aplikimi nr. 13279/05, datë 20.10.2011, §§§ 57, 61, 80*).

39. Nga sa më lart, Gjykata vlerëson se parimi i sigurisë juridike dhe ai i barazisë përpara ligjit, si elemente të shtetit të së drejtës, përbëjnë bazën e një shoqërie që respekton dhe zbaton ligjin në mënyrë të barabartë për të gjithë, si dhe siguron një proces të drejtë dhe të paanshëm, duke i detyruar gjykatat të jenë transparente në veprimtarinë e tyre. Kjo do të thotë se ekziston një lidhje e qenësishme midis konsideratave në lidhje me uniformitetin e praktikës gjyqësore dhe parimin e sigurisë juridike. Praktika gjyqësore që përcakton rregulla të qarta, të qëndrueshme dhe të besueshme, që mbështeten në vendimet e mëparshme të marra në raste të ngjashme, siguron uniformitetin e qëndrimeve gjyqësore. Ndërsa barazia në të drejta, mes të tjerash, përcakton edhe detyrimin për vendimmarrje të njëjtë dhe të qëndrueshme në lidhje me interpretimin e ligjit nga gjykatat e zakonshme.

40. Në këndvështrim të standardeve të mësipërme, Gjykata vë në dukje se në kushtet kur ka një vendim unifikues ose njëgues të Gjykatës së Lartë në drejtëm të zbatimit të ligjit material ose procedural për një çështje të caktuar, ky fakt sjell pritshmëri për individin se ligji do të zbatohet dhe interpretohet në mënyrë uniforme, siç është njësoar me vendimin unifikues të Gjykatës së Lartë për të njëjtën çështje ligjore.

41. Në rastin në shqyrtim, sikurse u theksua më lart (*shih paragrafin 33*) Gjykata vëren se çështja ligjore, e cila është debatuar në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm në kuptim të vlerësimit të mënyrës së zgjidhjes së kontratës si të menjëhershme ose jo, lidhet me faktin nëse konsiderohet i respektuar nga punëdhënësi afati i njoftimit në rastin e zgjidhjes së kontratës së punës me afat të pacaktuar, në kuptim të neneve 141 dhe 143 të Kodit të Punës, duke pasur parasysh faktin se kërkuesja është paguar paraprakisht nga punëdhënësi për pagën korresponduese të këtij afati.

42. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë ka arsyetuar se përderisa kërkuesja është paguar për afatin e njoftimit të zgjidhjes së kontratës së punës, ky afat në kuptim të neneve 141 dhe 143 të Kodit të Punës konsiderohet i respektuar nga ana e punëdhënësit. Në këtë mënyrë, sipas gjykatës së shkallës së parë, ndërprerja e marrëdhënieve të punës nuk përbënte zgjidhje të menjëhershme dhe të pajustificuar të kontratës së punës, referuar nenit 155 të Kodit të Punës (*shih faqen 8 të vendimit të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë*).

43. Gjykata Administrative e Apelit ka vlerësuar se kontrata e punës është zgjidhur në mënyrë të menjëhershme dhe pa shkaqe të justifikuara. Sipas saj, referuar edhe interpretimit unifikues të vendimit nr. 19, datë 15.11.2007 të Gjykatës së Lartë, neni 141 pika 1, i Kodit të Punës normon se për zgjidhjen e kontratës me afat të pacaktuar palët duhet të respektojnë afatin e njoftimit. Po kështu, kjo dispozitë përcakton se kontrata me afat të pacaktuar përfundon kur zgjidhet nga njëra palë dhe ka përfunduar afati i njoftimit. Pra, ky nen, shprehet gjykata e apelit, përcakton në parim mënyrën e zgjidhjes së kontratës, duke respektuar afate taksative për njoftimin. Po sipas gjykatës së apelit, gjatë afatit të njoftimit kontrata e punës është në fuqi me gjithë faktin që njëra palë ka bërë të ditur zgjidhjen e saj dhe ajo përfundon me përfundimin e afatit të njoftimit. Në referim të nenit 143, pika 4, të Kodit të Punës, zgjidhja e kontratës pa respektuar afatin e njoftimit trajtohet si zgjidhje e kontratës me efekte të menjëhershme. Po sipas asaj gjykate, bazuar në nenin 153 të Kodit të Punës, riorganizimi strukturor i palës së paditur dhe shkurtimi i funksionit organik nuk përbëjnë shkaqe të justifikuara për zgjidhjen e menjëhershme të kontratës së punës nga punëdhënësi. Ndaj, bazuar në nenin 155 të Kodit të Punës, paditësja punëmarrëse gëzon të drejtën e dëmshpërblimit për zgjidhjen e menjëhershme të pajustificuar të kontratës së punës (*shih faqet 16–19 të vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit*).

44. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, në referim të vendimit unifikues nr. 19/2007 dhe nenit 141 të Kodit të Punës, ka vlerësuar se kontrata e punës mund të zgjidhet në mënyrë të njëanshme, por duke u respektuar afatet e njoftimit të përcaktuara në nenin 143 të Kodit të Punës, me qëllim që palët të kenë mundësi të marrin masa për rregullimin e situatës së tyre personale. Mosrespektimi i afatit të njoftimit sjell zgjidhjen e kontratës me efekte të menjëhershme. Kolegji Administrativ ka vlerësuar se nëpërmjet dhënies së pagës së 3 muajve, pala e paditur ka respektuar detyrimin e saj për të njoftuar paditësen brenda afateve të parashikuara nga neni 143, pika 1, i Kodit të Punës dhe kontrata e punës konsiderohej e zgjidhur normalisht, në respektim të nenit 141 të këtij kodi. Po sipas Gjykatës së Lartë, respektimi i kërkesave të neneve 143, 144 dhe 145 të Kodit të Punës nga punëdhënësi, sjell përfundimin në mënyrë të natyrshme të kontratës së punës dhe respektimin e të gjitha të drejtave të paditëses. Zgjidhja e kontratës së punës në rastin e kërkuar nuk është as në kushtet e zgjidhjes së menjëhershme pa shkaqe të justifikuara referuar nenit 155 të Kodit të Punës dhe as në kushtet e zgjidhjes së kontratës për motive abuzive referuar nenit 146 të këtij kodi (*shih paragrafët 20, 21 dhe 23 të vendimit të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë*).

45. Në përputhje me standardet kushtetuese dhe konventore të përmendura më lart Gjykata sjell në vëmendje se nuk është detyrë e saj të interpretojë ligjin dhe zbatojë atë në rastin konkret, pasi kjo i përket gjykatave të zakonshme (*shih vendimet nr. 28, datë 11.4.2024; nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 32, datë 30.5.2023 të Gjykatës Kushtetuese*). Megjithatë, nisur nga fakti se devijimet nga praktikat gjyqësore apo vendimet njëse mund të pasjellin cenim të sigurisë juridike si dhe të vënë në dyshim trajtimin e barbartë të individëve, Gjykata çmon të analizojë përmbajtjen e vendimit unifikues nr. 19/2007 në drejtim të pritshmërive të kërkuar për zgjidhje të çështjes së saj në përputhje me të.

46. Po kështu, Gjykata vëren se në vendimin unifikues nr. 19/2007 Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë kanë konkluduar se zgjidhja e kontratës është shprehje e vullnetit të njëres palë në mënyrë të njëanshme dhe e detyrueshme për njoftim palës tjetër, duke respektuar formën dhe afatet e caktuara për njoftim. Në atë vendim është pranuar se ligji parashikon dy mënyra për zgjidhjen e kontratës, atë *normale*, duke respektuar afatin dhe procedurën e përcaktuar shprehimisht në ligj dhe atë të *jashhtëzakonshme*, me efekt të menjëhershëm, pa respektuar afatet e njoftimit. Kontrata me kohëzgjatje të pacaktuar, shprehet gjykata, përfundon kur zgjidhet nga njëra palë, në fund të afatit të njoftimit, siç parashikohet në nenin 141 të Kodit të Punës. Kjo dispozitë, sipas saj, jep në parim mënyrën e zgjidhjes së kontratës dhe se ligji e lë në vullnetin e njëanshëm të palës që të zgjidhë kontratën, duke respektuar afatet takstive të njoftimit, të përcaktuara në nenin 143 të këtij Kodi. Për të pasur zgjidhje të kontratës, shprehet gjykata, duhet të plotësohen dy kushte dhe konkretisht: i) shprehja e vullnetit të njëres palë për zgjidhjen e kontratës; ii) respektimi i afatit të njoftimit, pikërisht afatit midis njoftimit të zgjidhjes dhe përfundimit të kontratës. Gjykata ka theksuar në vendim se ligji ka lënë në dorë të palëve zgjidhjen e kontratës vetëm me kushtin e respektimit të afatit të njoftimit, pra palët të njoftohen në një periudhë të caktuar (paralajmërimi) përpara zgjidhjes përfundimtare të saj, me qëllim që të kenë mundësi të marrin masa për rregullimin e situatës së tyre personale. Gjatë afatit të njoftimit, ka pohuar gjykata, kontrata e punës është në fuqi, me gjithë faktin që njëra palë ka bërë të ditur zgjidhjen e saj dhe ajo përfundon me përfundimin e afatit të njoftimit. Zgjidhja e kontratës pa respektuar afatin e njoftimit, sipas gjykatës, trajtohet si zgjidhje me efekt të menjëhershëm nga neni 143, pika 4, i Kodit të Punës, zgjidhje e cila gjen rregullim në nenet 153–156 të këtij kodi.

47. Po kështu, Gjykata konstaton se për shkak të interpretimit të ndryshëm të ligjit nga gjykatat, e njëjta çështje ligjore, ajo në lidhje me respektimin e afatit të njoftimit për zgjidhjen e kontratës së punës, është shtruar për njësim më datë 26.7.2023, pra përpara vendimmarrjes objekt shqyrtimi nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë. Për këtë arsye, Gjykata, në kuptim të parimit të sigurisë juridike dhe atij të barazisë së armëve, për të evidentuar qëndrimet e tjera të Gjykatës së Lartë në të cilat ajo ka arritur në një përfundim të ndryshëm nga ai në vendimin e kundërshtuar, nuk do të ndalet në analizën e mënyrës së zgjidhjes nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm të rasteve të tjera të ngjashme me atë të kërkuar, të pretenduara nga kjo e fundit, përderisa Gjykata e Lartë, në funksion të rolit të saj ka

vënë në dukje ekzistencën e dy qëndrimeve të ndryshme nga kolegjet e vetë Gjykatës së Lartë, si dhe nga gjykatat më të ulëta. Ndërkohë, çka është e rëndësishme të theksohet konsiston në faktin se çështja ligjore e shtruar për njësim është zgjidhur më datë 12.12.2023, duke arritur në përfundimet njësuere se afati i njoftimit në rastin e zgjidhjes së kontratës së punës me kohëzgjatje të pacaktuar nga punëdhënësi nuk konsiderohet i respektuar në kuptim të neneve 141 dhe 143 të Kodit të Punës kur punëdhënësi i paguan punëmarrësit paraprakisht, në formë dëmshpërblimi, shumën përkatëse të pagave të këtij afati dhe se ky dëmshpërblim nuk zëvendëson dhe nuk shuan detyrimin ligjor të punëdhënësit për të vijuar marrëdhënien juridike të punës deri në fund të afatit të njoftimit.

48. Në analizë të sa më lart, Gjykata eidenton se interpretimi i ligjit nga Gjykata e Lartë në vendimin objekt kundërshtimi, duke vendosur se nëpërmjet pagesës së 3 muajve pagë për efekt të afatit të njoftimit, pala e paditur ka respektuar detyrimin e saj për të njoftuar paditësen dhe kontrata e punës konsiderohet e zgjidhur normalisht, nuk është në të njëjtën linjë me qëndrimin e vendimit unifikues nr. 19/2007. Ndonëse vendimi unifikues përcakton se kontrata e punës ligjërisht është në fuqi deri në përfundim të afatit të njoftimit për zgjidhjen e saj, Gjykata e Lartë nuk i është përmbajtur këtij qëndrimi. Gjithashtu, Kolegji Administrativ e ka marrë atë në shqyrtim dhe ka dhënë vendim për të, ndonëse kjo çështje ligjore ishte shtruar për njësim pak kohë përpara vendimit të kundërshtuar nga Gjykata e Lartë. Në këtë aspekt, Gjykata thekson se nga pikëpamja kushtetuese respektimi i afatit të njoftimit dhe zgjidhja e kontratës vetëm në përfundim të këtij afati merr rëndësi për individin, pasi në thelb lidhet si me të drejtën kushtetuese për punë, të garantuar nga neni 49 i Kushtetutës, ashtu edhe me atë për sigurime shoqërore, të garantuar nga neni 52 i Kushtetutës.

49. Bazuar në këto konsiderata, Gjykata vlerëson se Gjykata e Lartë, duke mos analizuar çështjen konform vendimit unifikues të lartpërmendur, ka cenuar pritshmëritë e ligjshme të kërkuases për zbatimin e ligjit në harmoni me praktikën gjyqësore të kësaj gjykate. Për më tepër, qëndrimi i Gjykatës së Lartë në vendimin unifikues të vitit 2007 është ripohuar prej saj edhe në vendimin njësuës të vitit 2023. Prandaj, Gjykata vlerëson se interpretimi i dispozitave ligjore në rastin e kërkuases, jo vetëm ka cenuar parimin e sigurisë juridike, por duke mos zbatuar ligjin në mënyrë të barabartë për të gjithë individët, për të cilët kontrata e punës është konsideruar e zgjidhur vetëm në përfundim të afatit të njoftimit, ka cenuar edhe parimin e barazisë përpara ligjit.

50. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuases për cenimin e parimit të sigurisë juridike të lidhur me parimin e barazisë përpara ligjit janë të bazuara, sipas vlerësimit të mësipërm, ndaj kërkesa duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës.
 2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-3297(279), datë 12.9.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën.
 3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë, më 11.6.2024.

Shpallur, më 11.7. 2024.

Kryetare: Holta Zaçaj (kundër)
Anëtarë: Elsa Toska, Marsida Xhaferllari, Ilir Toska, Sandër Beci, Fiona Papajorgji, Marjana Semini, Genti Ibrahim
Anëtarë kundër: Sonila Bejtja

MENDIM PARALEL

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes me kërkuese Arlinda Mulgeci, me objekt “*Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-3297(279), datë 20.9.2023 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë. Dërgimi i çështjes për rigjykim në Kolegjin Administrativ të Gjykatës së Lartë*”, edhe pse bashkohemi me shumicën për sa i përket përfundimit të arritur për pranimin e kërkesës, ndajmë qëndrim të ndryshëm në lidhje me trajtimin kushtetues të saj, në drejtim të përcaktimit të së drejtës kushtetuese që gjen zbatim në rastin konkret dhe përcaktimit të metodologjisë së kërkuar për arritjen në këtë konkluzion.

2. Shumica ka vlerësuar të marrë në analizë pretendimet e kërkueses në drejtim të *cenimit të parimit të barazisë përpara ligjit të lidhur me parimin e sigurisë juridike*, me qëllim që t’i japë përgjigje pyetjes, nëse vendimi unifikues nr. 19/2007 dhe praktika të tjera të ndryshme të Gjykatës së Lartë përbëjnë bazë për të krijuar pritshmëri të ligjshme për kërkuesen në drejtim të parashikueshmërisë, njëtrajtshmërisë, qëndrueshmërisë së zbatimit të ligjit dhe trajtimit të saj mënyrë të barabartë me individët e tjerë (*shih paragrafët 33 dhe 45 të vendimit*). Sipas saj, interpretimi i ligjit nga Gjykata e Lartë në vendimin objekt kundërshtimi, duke vendosur se nëpërmjet pagesës së 3 muajve pagë për efekt të afatit të njoftimit, pala e paditur ka respektuar detyrimin e saj për të njoftuar paditësen dhe kontrata e punës konsiderohet e zgjidhur normalisht, nuk është në të njëjtën linjë me qëndrimin e vendimit unifikues nr. 19/2007 (*shih paragrafin 48 të vendimit*). Po ashtu, interpretimi i dispozitave ligjore në rastin e kërkueses, jo vetëm ka cenuar parimin e sigurisë juridike, por duke mos zbatuar ligjin në mënyrë të barabartë për të gjithë individët për të cilët kontrata e punës është konsideruar e zgjidhur vetëm në përfundim të afatit të njoftimit, ka cenuar edhe parimin e barazisë përpara ligjit (*shih paragrafin 49 të vendimit*).

3. Duke pasur parasysh se Gjykata e ka pranuar tashmë se ekzistenca e një vendimi unifikues të Gjykatës së Lartë krijon pritshmëri të ligjshme për palët ndërgjyqëse, për aq sa vendimi unifikues është i zbatueshëm për çështjet e tyre (*shih vendimin nr. 4, datë 31.1.2024, paragrafët 34–35*), në ndryshim nga shumica, ne, gjyqtarët në paralel, vlerësojmë se kjo pritshmëri duhet analizuar rast pas rasti dhe jo detyrimisht kërkon shqyrtimin e kërkesës nga Gjykata në drejtim të parimit të barazisë përpara ligjit dhe cenimit të këtij parimi. Tipikisht, pretendimet për cenimin e barazisë përpara ligjit lindin në kontekstin e zbatimit të diferencuar të ligjit, për kuptimin e të cilit (të ligjit) nuk ka dyshime (dhe për pasojë as nevojë për unifikimi të interpretimit), ndërsa pritshmëritë e ligjshme që lindin për shkak të ekzistencës së një vendimi unifikues lidhen me interpretimin e ligjit nga Gjykata e Lartë dhe mënyra e vetme për Gjykatën për të kontrolluar nëse në rastin konkret ka pasur ose jo cenim të pritshmërive të ligjshme të kërkueses është përmes verifikimit të arsytimit të gjykatave të zakonshme (përfshi Gjykatën e Lartë), të cilat kanë për detyrë të shpjegojnë nëse vendimi unifikues është apo nuk është i zbatueshëm në rastin konkret. Në një çështje ku Gjykatës i është kërkuar zgjidhja e konfliktit mes një vendimi unifikues dhe akteve të tjera ligjore, kjo Gjykatë ka theksuar se qëllimi i saj nuk është të vërë në diskutim vlerën që kanë vendimet unifikuese të Gjykatës së Lartë në rendin juridik dhe as detyrimin ligjor që kanë gjykatat më të ulëta që të marrin parasysh dhe zbatojnë në çështje analoge zgjidhjet e dhëna në këto vendime. Në rastin në shqyrtim mënyra si e ka paraqitur gjykata referuese këtë çështje del jashtë kuadrit të parimit të sigurisë juridike dhe atij të barazisë përpara ligjit (*shih vendimin nr. 6, datë 17.2.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

4. Në kontekstin e çështjes konkrete, pavarësisht mënyrës si janë ngritur nga kërkuësja pretendimet e saj, të cilat i referohen edhe moszbatimit të vendimit unifikues në raport me përcaktimet e dispozitave të Kodit të Punës (*shih paragrafët 8.4, 8.6 dhe 8.7 të vendimit*), vlerësojmë se çështja duhej të

ishite shqyrtuar në aspekt të *standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor në lidhje me interesat e ligjshëm dhe të drejtën për punë*.

5. Konkretisht, shumica duhej të analizonte sa vijon: (i) *së pari*, nëse Gjykata e Lartë ka arsyetuar për zbatueshmërinë e vendimit unifikues në çështjen objekt shqyrtimi. Ky standard kërkon që Gjykata e Lartë, si rregull, të arsyetojë nëse vendimi unifikues që është sjellë në vëmendje të saj nga palët ka ose jo lidhje mjaftueshëm me çështjen objekt shqyrtimi (ndonëse në disa raste arsyetimi mund të konsiderohet i mjaftueshëm edhe pse Gjykata e Lartë nuk e shpjegon drejtpërdrejt lidhjen midis vendimit unifikues dhe çështjes objekt shqyrtimi) (*shih vendimin nr. 59, datë 14.11.2023 të Gjykatës Kushtetuese*); (ii) *së dyti*, vetëm nëse në analizë të arsyetimit të vendimit do të vlerësonte se zbatimi i ligjit, së bashku me interpretimin e dhënë nga vendimi unifikues, kanë qenë dukshëm arbitrare në këndvështrimin kushtetues me pasoja antikushtetuese për individin, mund të kontrollonte zbatimin e tyre në çështjen në shqyrtim, duke kryer funksion interpretues të ligjit, pavarësisht se, si rregull, nuk është detyrë dhe funksion i Gjykatës.

6. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se Gjykata e Lartë ka autoritetin të njësojë ose të ndryshojë praktikën gjyqësore për të siguruar uniformitetin e interpretimit të normave ligjore nga ana e gjyqtarëve të zakonshëm, përmes përcaktimit të linjave të interpretimit të cilave gjyqtarët duhet t'u përmbahen. Përfundimet në të cilat arrin Gjykata e Lartë nuk vlejnë vetëm për rastin konkret të zgjidhur prej saj, por për të gjitha rastet e ngjashme për gjykatat e tjera ose vetë kolegjet e thjeshta të asaj gjykate (*shih vendimet nr. 33, datë 23.4.2024; nr. 14, datë 21.3.2023; nr. 47, datë 3.7.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

7. Në këndvështrim të kësaj jurisprudence theksojmë se vendimet unifikuese ose njësuere të Gjykatës së Lartë i shërbejnë njësimi të praktikës gjyqësore në lidhje me interpretimin dhe zbatimin e ligjit në çështje konkrete dhe një veprimtari e tillë përfshihet brenda kompetencave kushtetuese të Gjykatës së Lartë, të parashikuara në nenin 141 të Kushtetutës. Kjo do të thotë se pretendimet në lidhje me kuptimin e ligjit ose kuptimin e vendimit unifikues, si dhe pretendimi se ligji dhe vendimi unifikues bien ndesh me njëri-tjetrin ose nuk janë zbatuar drejt nga gjykatat, kanë të bëjnë, në thelb, me zbatimin dhe interpretimin e ligjit dhe, referuar jurisprudencës kushtetuese, trajtohen nga gjykata si çdo pretendim tjetër në këtë drejtim. Ashtu siç dhe Gjykata ka pranuar në jurisprudencën e saj, ajo ndërhyr vetëm atëherë kur gjatë procesit gjyqësor ka pasur shkelje të të drejtave kushtetuese ose zbatimi i ligjit ka qenë eventalisht arbitrare, në kuptimin që të bjerë ndesh haptazi me konceptin e gjykimin të drejtë të përcaktuar në nenin 42 të Kushtetutës (*shih vendimet nr. 59, datë 14.11.2023; nr. 33, datë 14.11.2022 të Gjykatës Kushtetuese*).

8. Në rastin e kërkuarës rezulton se gjykatat e zakonshme kanë mbajtur qëndrime të ndryshme në lidhje me vlerësimin e mënyrës së zgjidhjes së kontratës së punës me afat të pacaktuar dhe respektimin nga punëdhënësi të afatit të njoftimit për zgjidhjen e kësaj kontrate, në kuptim të neneve 141 dhe 143 të Kodit të Punës. Kështu, sipas gjykatës së shkallës së parë, meqenëse kërkuarja ishte paguar për mosrespektimin e afatit të njoftimit, vjetërsinë në punë dhe lejen vjetore të pakryer, afati i njoftimit konsiderohet i respektuar nga ana e punëdhënësit. Ndërsa sipas gjykatës së apelit, gjatë afatit të njoftimit kontrata e punës është në fuqi, pavarësisht se njëra palë ka bërë të ditur zgjidhjen e saj dhe kontrata përfundon me përfundimin e afatit të njoftimit. Nga ana tjetër, Gjykata e Lartë ka vlerësuar se nëpërmjet dhënies së pagës së 3 muajve, pala e paditur ka respektuar afatin e njoftimit të parashikuar nga neni 143, pika 1, i Kodit të Punës dhe kontrata e punës konsiderohet e zgjidhur normalisht, në respektim të nenit 141 të këtij kodi (*shih paragrafin 20 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

9. Duke e analizuar çështjen në vështrim të standardeve të mësipërme (*shih paragrafin 7 të kësaj pakice*), rezulton se Gjykata e Lartë ka arsyetuar lidhur me vendimin unifikues nr. 19/2007 dhe, sipas saj, ky vendim (vendimi unifikues) ka konkluduar se kontrata përfundon me përfundimin e afatit të njoftimit (*shih paragrafin 44 të vendimit*). Në vlerësimin tonë, vendimi unifikues nr. 19/2007 nuk ka analizuar periudhën 3-mujore të njoftimit për qëllime të zgjidhjes së kontratës së punës me afat të pacaktuar dhe nuk ka përcaktuar shprehimisht se, ndonëse punëmarrësi përfiton pagën e afatit të

njoftimit pa u respektuar afati i njoftimit, kontrata e punës është në fuqi deri në përfundimin e afatit të njoftimit, qëndrim ky i mbajtur në vendimin njësores të Gjykatës së Lartë të datës 12.12.2023. Në këtë kuptim, vlerësojmë se kërkuësja nuk kishte pritshmëri nga vendimi unifikues nr. 19/2007, i cili në fakt ka deklaruar përmbajtjen e ligjit, duke u shprehur se kontrata përfundon me përfundimin e afatit të njoftimit. Po kështu kërkuësja nuk kishte pritshmëri as nga vendimi njësores i vitit 2023, i cili, në interpretim të dispozitave të Kodit të Punës, ka vlerësuar se, edhe nëse punëmarrësi do të marrë pagën e 3 muajve për mosrespektim të afatit të njoftimit, kontrata përfundon gjithsesi me përfundimin e afatit të njoftimit *de jure*. Pavarësisht se ky vendim njësores i Gjykatës së lartë kishte lidhje me çështjen e kërkuëses, ai ka dalë pas vendimit objekt kundërshtimi. Në këto kushte, çmojmë se në rastin e kërkuëses nuk ka cenim të parimit të sigurisë juridike, në vetvete, nga moszbatimi i vendimeve unifikuese dhe njësores në fjalë.

10. Në vlerësimin tonë, Gjykata e Lartë ka cenuar *standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor të lidhur me interesat e ligjshëm dhe të drejtën për punë*, për sa i takon interpretimit të neneve 141, pika 1 dhe 143 të Kodit të Punës, të cilat, në rastin e kërkuëses, dukshëm nuk janë arsyetuar ashtu sikundër vetë dispozitat ligjore parashikojnë, qoftë në kuptimin literal, qoftë në atë qëllimor, pasi nëse kontrata e punës nuk do të konsiderohej e zgjidhur në përfundim të afatit të njoftimit, por 3 muaj para, mund të sillte pasoja antikushtetuese për punëmarrësin, si pala më e dobët në kontratë, për sa u përket garancive për përfundimin e një marrëdhënieje punësimi, si llogaritja e vjetërsisë në punë apo përfitimeve të natyrave të tjera, pasi në thelb lidhet si me të drejtën kushtetuese për punë të parashikuar nga neni 49 i Kushtetutës, ashtu edhe me atë për sigurime shoqërore të parashikuar nga neni 52 i Kushtetutës.

11. Si përfundim, për të gjitha arsyet e mësipërme, vlerësojmë se kërkesa duhej pranuar, sipas këtij arsytimi.

Anëtarë: Genti Ibrahim, Elsa Toska

MENDIM PAKICE

1. Në shqyrtimin e çështjes me kërkuëse Arlinda Mulgeci, me objekt: “*Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-3297(279), datë 20.9.2023 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si i papajtuështëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë. Dërgimi i çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë*”, ne, gjyqtaret në pakicë, duke qenë se nuk ndajmë të njëjtin mendim në lidhje me përfundimin e arritur nga shumica për shfuqizimin e vendimit gjyqësor të kundërshtuar dhe argumentet mbi të cilat mbështetet ky qëndrim, vlerësojmë të shprehemi me mendim pakice.

2. Në mënyrë të përmbledhur, nga rrethanat e çështjes rezulton se kërkuëses i është njoftuar lirimi nga detyra për shkak të ristrukturimit të institucionit pranë të cilit ajo ishte e punësuar. Duke mos qenë dakord me këtë vendim, kërkuësja u është drejtuar gjykatave të zakonshme me pretendime për dëmshpërblimin për zgjidhjen e menjëhershme të kontratës së punës. Në analizë të vendimmarrjeve të gjykatave të faktit, rezulton se gjykata administrative e shkallës së parë dhe ajo e apelit kanë mbajtur qëndrime të ndryshme në lidhje me vlerësimin e mënyrës së zgjidhjes së kontratës së punës me afat të pacaktuar dhe respektimin nga punëdhënësi të afatit të njoftimit për zgjidhjen e kësaj kontrate, në kuptim të neneve 141 dhe 143 të Kodit të Punës (KP) dhe vendimit unifikues nr. 19/2007 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë. Kështu, sipas gjykatës së shkallës së parë, meqenëse kërkuësja ishte paguar për afatin e njoftimit (3 muaj), vjetërsinë në punë dhe lejen vjetore të pakryer, afati i njoftimit konsiderohej i respektuar nga ana e punëdhënësi. Ndërsa sipas gjykatës së apelit, gjatë afatit të njoftimit kontrata e punës është në fuqi, pavarësisht faktit që njëra palë ka bërë të ditur zgjidhjen e saj dhe ajo përfundon me mbarimin e afatit të njoftimit.

3. Gjykata e Lartë, e vënë në lëvizje nga palët e paditura në procesin gjyqësor, ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë, duke vlerësuar se nëpërmjet dhënies së pagës së 3 muajve pala e paditur kishte respektuar afatin e njoftimit të parashikuar nga KP-ja dhe kontrata e punës

konsiderohej e zgjidhur normalisht, në respektim të nenit 141 të këtij kodi. Po sipas asaj gjykate, ligji ka lënë në dorë të palëve zgjidhjen e kontratës vetëm me kushtin e respektimit të afatit të njoftimit, pra palët të njoftohen në një periudhë të caktuar (paralajmërimi) përpara zgjidhjes përfundimtare të kontratës, me qëllim që të kenë mundësi të marrin masa për rregullimin e situatës së tyre personale.

4. Në këto kushte, kërkuësja i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual duke pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, pretendime të cilat shumica ka vendosur t'i analizojë në drejtim të parimit të sigurisë juridike të lidhur me atë të barazisë përpara ligjit, duke vlerësuar mënyrën se si kanë arsyetuar dhe zbatuar gjykatat e juridiksionit të zakonshëm vendimin unifikues nr. 19/2007 në raport me përcaktimet e dispozitave të KP-së. Në lidhje me themelin e këtyre pretendimeve shumica ka vlerësuar se vendimi unifikues nr. 19/2017 ka sjellë pritshmëri për kërkuësen se ligji do të zbatohet dhe interpretohet në mënyrë uniforme në përputhje me atë vendim. Ajo ka arritur në përfundimin se interpretimi i Gjykatës së Lartë se pagesa e shpërblimit të 3 muajve pagë nënkupton përmbushjen e detyrimit për efekt të njoftimit nuk është në linjë me vendimin unifikues nr. 19/2007 dhe në këtë mënyrë kërkuëses i janë cenuar pritshmëritë e ligjshme për zbatimin e ligjit në harmoni me praktikën gjyqësore (*shih paragrafët 40, 48 dhe 49 të vendimit*).

5. Në ndryshim nga shumica, ne gjyqtaret në pakicë, vlerësojmë, së pari, se pretendimet e kërkuëses nuk duhet të ishin analizuar të lidhura me parimin e barazisë përpara ligjit, por në drejtim të parimit të sigurisë juridike të lidhur me standardin e arsyetimit. Ashtu siç arsyeton edhe shumica, fakti që gjykatat e zakonshme kanë vendosur ndryshe në një rast të ngjashëm, në vetvete nuk mund të justifikojë *apriori* pretendimet e individit, pasi mënyra e zgjidhjes së çështjes dhe e zbatimit të ligjit është e drejtë e çdo gjykate, për sa kohë çdo çështje konkrete është specifike dhe ka individualitetin e saj, e harmonizuar edhe me rrethanat, faktorë, motive ose prova gjyqësore, të cilat nuk mund të jenë të njëjta (*shih paragrafin 30 të vendimit*). Megjithatë, sipas shumicës, zbatimi në mënyrë uniforme i ligjit, garantimin e të cilit, në instancë të fundit, Kushtetuta në nenin 141 ia ka ngarkuar në mënyrë të shprehur Gjykatës së Lartë, është një element thelbësor i parimit të barazisë para ligjit. Kjo do të thotë se individët kanë pritshmëri të trajtohen në mënyrë të barabartë dhe mund të referohen në vendime gjyqësore të mëparshme për raste të ngjashme, në mënyrë që të parashikojnë efektet juridike të veprimeve ose mosveprimeve të tyre (*shih paragrafin 33 të vendimit*).

6. Së dyti, theksojmë se kjo qasje nuk pajtohet me atë të mbajtur më parë nga Gjykata në shqyrtimin e pretendimeve të kësaj natyre, që lidhen me mënyrën e zbatimit nga gjykatat e zakonshme të vendimeve unifikuese. Në një çështje të po këtij viti, gjyqtarët në shumicë, duke theksuar qëndrimin e jurisprudencës kushtetuese se zbatimi i ligjit (ku përfshihet edhe zbatimi i vendimeve unifikuese) është detyrë e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm për qëllime të procesit gjyqësor që ato zhvillojnë, e kanë shqyrtuar çështjen në këndvështrim të parimit të sigurisë juridike të lidhur me standardin e arsyetimit dhe jo me parimin e barazisë përpara ligjit (*shih vendimin nr. 9, datë 27.2.2024 të Gjykatës Kushtetuese*). Kjo sepse Gjykata nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt dhe për këtë arsye vendimet e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm nuk vihen në dyshim, përveç rasteve kur gjetjet e tyre mund të konsiderohen si arbitrare ose haptazi të paarsyeshme. Thënë ndryshe, Gjykata vepron në rastin kur gabimi ligjor ose faktik nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm është aq i dukshëm, sa një gjykatë e arsyeshme nuk mund ta kishte bërë ndonjëherë ose i tillë që gjykimin e bën të padrejtë (*shih vendimin nr. 30, datë 29.5.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

7. Në respektim të kufijve juridiksionalë të kësaj Gjykate, pa vënë në diskutim vlerën e vendimeve unifikuese në rendin juridik dhe karakterin e detyrueshëm që ato kanë për gjykatat e juridiksionit të zakonshëm, por nisur nga prezumimi se i takon Gjykatës së Lartë të vlerësojë nëse në një çështje të caktuar gjen vend zbatimi i një vendimi unifikues, shumica duhej të ishte ndalur në rastin konkret vetëm në analizën nëse Gjykata e Lartë e ka zgjidhur çështjen dhe e ka arsyetuar vendimin, në kuptimin që i ka dhënë përmbajtjes së normës ligjore të zbatueshme, në kufijtë e interpretimit arbitrar. Pra, shumica duhej të vlerësonte në çështjen konkrete nëse arsyetimi i gjykatave ka qenë haptazi i paarsyeshëm, pra nëse përmban ndonjë gabim ligjor të dukshëm që e bën atë të parregullt nga pikëpamja kushtetuese. Vetë shumica shprehet se konteksti i rrethanave konkrete të rastit në shqyrtim

lidhet ekskluzivisht me mënyrën e interpretimit të ligjit nga Gjykata e Lartë (*shih paragrafin 33 të vendimit*), çka do të thotë se dhënia e një përgjigjeje për pyetjen e ngritur prej saj në rastin konkret ka të bëjë pikërisht me kufijtë e zbatimit të vendimit unifikues në drejtim të pritshmërive që sjell ai për palët, e lidhur kjo me mënyrën se si gjykatat e zakonshme arsyetojnë vendimet e tyre për zgjidhjen e çështjes konkrete.

8. Nga ana tjetër, edhe në rastet kur janë ngritur pretendime për praninë e dy vendimeve gjyqësore diametralisht të kundërta, Gjykata i ka vlerësuar ato nën dritën e së drejtës së aksesit dhe asaj të ankimit në kuptimin substancial, si edhe të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor (*shih vendimet nr. 86, datë 26.12.2017; nr. 73, datë 16.12.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

9. Në vijim, edhe në lidhje me thelbin e këtij pretendimi, ne jemi të qëndrimit se ai është i pabazuar, ndaj Gjykata duhej të kishte vendosur rrëzimin e tij.

10. Sikurse ka pranuar Gjykata në jurisprudencën e saj, parimi i sigurisë juridike nënkupton, ndërmjet të tjerash, garantimin e besueshmërisë së individit të shteti, institucionet e tij dhe tek aktet që ato nxjerrin (*shih vendimet nr. 11, datë 21.4.2022; nr. 4, datë 21.2.2022 të Gjykatës Kushtetuese*). Për sa u përket vendimeve unifikuese të Gjykatës së Lartë, Kushtetuta i ka dhënë kësaj të fundit autoritetin të njësojë ose ndryshojë praktikën gjyqësore, pra të mbajë qëndrime në çështje të veçanta, me qëllim unifikimin e vendimarrjes së gjykatave të zakonshme (*shih vendimet nr. 26, datë 22.5.2015; nr. 6, datë 17.2.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Shumica është shprehur në vendimin e saj, bazuar në jurisprudencën evropiane, se vazhdimësia e vendimeve gjyqësore kontradiktore mund të krijojë një gjendje pasigurie juridike që mund të ulë besimin e publikut në sistemin gjyqësor, ndërkohë që një besim i tillë është padyshim një nga elementet thelbësore të shtetit të së drejtës. Thjesht fakti që ekziston një konflikt në praktikën e gjykatave nuk është i mjaftueshëm në vetvete për të konstatuar shkelje të parimit të sigurisë juridike. Kur evidentohen zgjidhje të ndryshme të çështjeve gjyqësore të njëjta, në parim, ato duhet të ndiqen nga unifikimi dhe harmonizimi i praktikës nëpërmjet mekanizmave të ngritura për këtë qëllim, kryesisht nga Gjykata e Lartë (*shih paragrafin 38 të vendimit*). Megjithatë, pavarësisht këtij referimi shumica nuk ka arritur të sqarojë në vendimin e saj se pse në rastin konkret jemi para një situatë vazhdimësie në qëndrime kontradiktore të gjykatave të zakonshme në lidhje me zbatimin dhe interpretimin e dispozitave të KP-së në zgjidhjen e çështjeve të kësaj natyre, aq sa kjo ka çuar në një gjendje të tillë pasigurie që ka ulur besimin e publikut duke nënkuptuar që pasiguria është e një natyre sistematike, që prek një kategori më të gjerë subjektsh se sa thjesht palët në konfliktin gjyqësor dhe, për këtë shkak, kërkon ndërhyrjen e Gjykatës për të garantuar respektimin e këtij parimi.

12. Thënë sa më sipër, thjesht divergjencat në jurisprudencën e një gjykate të zakonshme në zgjidhjen e konflikteve gjyqësore nuk janë të mjaftueshme *per se* për të gjetur shkelje të parimeve kushtetuese. Gjithashtu, ndonëse është shprehur se nuk është detyrë e saj të interpretojë ligjin, në thelb shumica duket sikur ka marrë pikërisht rolin e Gjykatës së Lartë, duke përcaktuar vetë përmbajtjen e vendimit unifikues dhe nëse ai është zbatuar drejt nga ajo gjykatë, ndërhyrje që mund të justifikohet vetëm nëse Gjykata do të kontrollonte vendimarrjen nën dritën e standardit të arsyetimit të vendimit për interpretim arbitrar.

13. Edhe pse Gjykata është shprehur se kur evidentohen zgjidhje të ndryshme të çështjeve gjyqësore të njëjta, në parim, ato duhet të ndiqen nga unifikimi dhe harmonizimi i praktikës, nëpërmjet mekanizmave të ngritura për këtë qëllim, kryesisht nga Gjykata e Lartë (*shih vendimin nr. 4, datë 31.1.2024 të Gjykatës Kushtetuese*), kjo nuk është e mjaftueshme në aspektin kushtetues për të vënë në dyshim mënyrën e zgjidhjes së një çështjeje të caktuar nga gjykatat e zakonshme. Pavarësisht lidhjes së qenësishme midis konsideratave në lidhje me uniformitetin e praktikës gjyqësore dhe parimit të sigurisë juridike, roli thelbësor në këtë drejtim i takon Gjykatës së Lartë, ndërsa juridiksioni kushtetues vihet në lëvizje vetëm në raste përjashtimore, siç kemi theksuar më sipër, pra kur interpretimi i ligjit për zgjidhjen e një çështjeje konkrete është i tillë që çon në arbitraritet, i cili mund të riparohej vetëm përmes ndërhyrjes së kësaj Gjykate.

14. Theksojmë se vendimet unifikuese ose njësuere të Gjykatës së Lartë i shërbejnë njësimi të praktikës gjyqësore në lidhje me interpretimin dhe zbatimin e ligjit në çështje konkrete dhe një veprimtari e tillë përfshihet brenda kompetencave kushtetuese të Gjykatës së Lartë, të parashikuara në nenin 141 të Kushtetutës. Në këtë kuptim, ritheksojmë se në çështjen konkrete në shqyrtim Gjykata duhet të kontrollojë nëse zbatimi i dispozitave të KP-së dhe vendimit unifikues nga Gjykata e Lartë shfaq problematika të tilla që e bëjnë vendimin e kësaj të fundit arbitrar në këndvështrimin kushtetues.

15. Në këtë drejtim ne vlerësojmë se vendimi unifikues i Gjykatës së Lartë nr. 19/2007 nuk ka përcaktuar shprehimisht se, ndonëse punëmarrësi përfiton pagën e afatit të njoftimit pa u respektuar afati i njoftimit, kontrata e punës është në fuqi deri në përfundimin e afatit të njoftimit, madje në të citohet edhe se respektimi i njoftimit ka si qëllim rregullimin e situatës personale, gjë e cila në gjykimin tonë krijon idenë se palët nuk mund të rrinë të lidhura gjatë këtij afati (*shih paragrafin 20 të vendimit të Gjykatës së Lartë*). Vendimi unifikues i ka dhënë përgjigje pyetjes nëse individ i ka të drejtën e përfitimit të dëmshpërblimit deri në një vit pagë nëse punëdhënësi zgjidh në mënyrë të njëanshme kontratën e punës me afat të pacaktuar, duke respektuar afatin e njoftimit. Në zbatim të këtij vendimi, Gjykata e Lartë ka vlerësuar se kërkuuesja nuk e përfitonte dëmshpërblimin, pasi zgjidhja e kontratës nuk është as në kushtet e zgjidhjes së menjëhershme pa shkaqe të arsyeshme dhe as në kushtet që ajo të jetë bërë për motive abuzive (*shih paragrafin 21 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

16. Për sa më lart, ne vlerësojmë se arsyetimi i vendimit të Gjykatës së Lartë nuk paraqitet arbitrar për sa i përket zbatimit të ligjit, në kuptim të tillë që bie ndesh haptazi me konceptin e gjyqimit të drejtë të përcaktuar në nenin 42 të Kushtetutës. Për më tepër, referimi i shumicës në një vendim njësuere, i cili ende nuk është zbardhur (*shih paragrafin 47 të vendimit*), nuk mund të përbëjë argument për të konstatuar se kërkueses i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor.

17. Për të gjitha arsyet e mësipërme, ne, gjyqtaret në pakicë, çmojmë se pretendimi i kërkueses për cenimin e parimit të sigurisë juridike të lidhur me standardin e arsyetimit të vendimit është i pabazuar, prandaj Gjykata duhet të vendoste rrëzimin e kërkesës.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtare: Sonila Bejtja